

Глона Юрїївна КУСАЙКО,
курсант 3 курсу
факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
Доцент кафедри криміналістики
та домедичної підготовки ФПФОДР
к..ю.н., доцент
Наталія Валерїївна ПАВЛОВА

КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ: ПОМИЛКИ ЕКСПЕРТІВ

В умовах сьогодення все більше злочинів вчиняються із застосуванням вогнепальної зброї. Пов'язано це насамперед з тим, що за останні декілька років, коли ситуація в країні є нестабільною, з'явилося більше можливостей заволодіти зброєю незаконним шляхом.

Судова балістика є галуззю криміналістичної техніки, що вивчає ознаки вогнепальної зброї, з'ясовує закономірності виникнення слідів її застосування, досліджує дані сліди для встановлення конкретних обставин розслідуваних злочинів та містить рекомендації щодо запобігання злочинам, пов'язаним з вогнепальною зброєю. Дослідження зброї насамперед дає змогу виявити обставини, що мають важливе значення у провадженні, та встановити винну особу.

Дослідження вогнепальної зброї та боєприпасів здійснюється за допомогою судово-балістичної експертизи, що є одним із різновидів криміналістичної експертизи. Факти, що виявляються під час проведення ситуаційних судово-балістичних експертиз є доказом у провадженні і зазвичай

вони допомагають в пошуку нових доказів, що в результаті допомагає відтворити реальну картину розслідуваного кримінального провадження. Тому важливо, щоб експертиза не містила помилок, адже в подальшому неточності, допущені судовим експертом, призведуть до помилок в діяльності слідчого та судових органів.

При проведенні експертиз вогнепальної зброї та набоїв найбільш характерним є не точний опис вогнепальної зброї. Експерти вживають розпливчасті терміни, а опис не містить важливих відомостей про досліджуваний об'єкт. Є випадки, коли невірно тлумачиться поняття «вогнепальна зброя», адже деякі експерти вважають, що це пристрої, придатні для пострілу у наданому на дослідження стані. Тому такі властивості, як початкова швидкість, пробивна здатність тощо взагалі не досліджуються, що є наслідком неповноти дослідження, а у окремих випадках до помилки у висновку експерта про віднесення пристрою до вогнепальної зброї [1].

У багатьох експертизах вогнепальної зброї і набоїв при вирішенні ідентифікаційних завдань використовувалися методичні спрощення: у висновку взагалі відсутній опис або описуються поверхнево стадії роздільного і порівняльного дослідження об'єктів [2].

Також неповним визнається дослідження вогнепальної зброї у випадку, коли експерт не вказав рік її випуску та не було розшифровано значення маркувальних позначень: інколи експерти зупиняються на тому, що зброя іноземного виробництва, хоча потрібно додатково дослідити літературу, зокрема окремі посібники, що містять інформацію не тільки про країну, а й про фірму, що виготовила зброю та її модель.

Ще однією типовою помилкою експерта при проведенні дослідження є відсутність ознак, що індивідуалізують об'єкт, а саме:

1. Наявність слідів обробки абразивними матеріалами і металообробними інструментами.
2. Присутність слідів деформації чи ушкодження.
3. Наявність маркувальних позначок.
4. Існування сторонніх включень та нашарування речовини.

Причини помилок експерта залежать від низки факторів як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру. Наприклад, М.Я.Сегай звертає увагу на те, що для формування достовірного висновку експерт змушений мінімізувати ризик виникнення помилок шляхом правильно обраної стратегії пізнання відображеної інформації шляхом сумування додаткової інформації, котра міститься у паралельних, зворотних, зустрічних зв'язках, використання всіх трьох методів вирішення експертних задач (діагностичного, ідентифікаційного, ситуалогічного) експертиз [3].

Однак зазвичай виникнення помилки залежить від суб'єктивних якостей експерта, що проявляється у таких факторах як: відсутність належного досвіду чи низький рівень знань (недостатня професійна компетенція експерта); надмірна завантаженість, що в результаті призводить до нестачі часу для проведення повного та всебічного дослідження; існування дефектів, певні психічні якості особи, що проводить експертизу, невідповідні особисті якості експерта.

Таким чином, на виникнення експертних помилок впливають певні об'єктивні та суб'єктивні чинники. На нашу думку, необхідно вивчати висновки експерта, за якими вже проводилися повторні експертизи для предмету виявлення типових помилок. Усунення вище перелічених недоліків при проведенні експертиз вогнепальної зброї та набоїв покращить якість та обґрунтованість висновку експерта та сприятиме його подальшому ефективному використанню у суді при розслідуванні злочинів, пов'язаних з використанням вогнепальної зброї.

Перелік використаних джерел

1. Абрамова В. М., Свобода Є. Ю. Помилки в судово-експертній діяльності: сутність, умови виникнення та види. Криміналістика и судебная экспертиза: міжвід. наук.-метод. зб. КНДІСЕ МЮ України. К., 2014. Вып. 59. С. 72-78.
2. Бергер В. Е., Рыбалко Я. В. Образцы экспертных заключений. Баллистика. Київ, 1988.
3. Сегай М.Я. Судебная экспертиза материальных следов-отображений (проблемы методологии) / М.Я. Сегай, В.К. Стринжа. Київ: Ін Юре, 1997. 174 с

Богдан Ярославович МАКСИМЧУК,

курсант III курсу факультету

стратегічних розслідувань

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Доцент кафедри кримінального процесу ФПФОДР

к.ю.н., доцент

Олена Анатоліївна СОЛДАТЕНКО

СУЧАСНИЙ СТАН КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ТА ПРАКТИЧНОГО ПОРЯДКУ ПРЕД'ЯВЛЕННЯ ДЛЯ ВПІЗНАННЯ ТРУПА ТА ЙОГО ЧАСТИН

Процес пред'явлення для впізнання являється загальновідомим засобом збирання криміналістичної інформації у практиці розкриття кримінальних правопорушень. Дана проблематика досліджувалася і досліджується багатьма вітчизняними вченими – криміналістами, серед яких можна виділити: Н.Г. Бритвіча, М.О. Головецького, Г.О. Зоріну, В.Ю. Шепітька та багато інших, що в зайвий раз доводить надзвичайну актуальність процесу пред'явлення для впізнання.